

Agropotravinárske výrobky vyrobené v SR naďalej pod tlakom zahraničnej konkurencie

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora koncom minulého roka už po šiesty raz uskutočnila prieskum v najväčších obchodných reťazcoch pôsobiacich na území SR s cieľom zistiť, akú časť z celkovej ponuky potravín predstavujú agropotravinárske výrobky vyrobené v SR.

sprava predseda SPPK Milan Semančíka a prezident SZM Stanislav Voskár

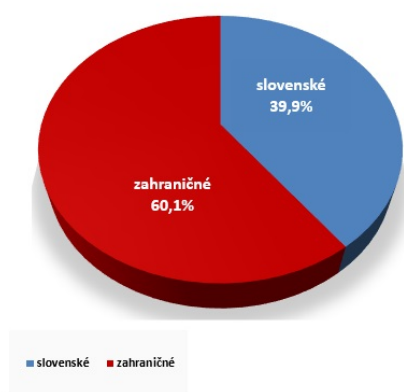
Prieskum sa uskutočnil 14. až 20. novembra 2016 a robili ho priamo zamestnanci regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr. Údaje o zastúpení agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR zisťovali podľa jednotnej metodiky SPPK v 54 predajniach, ktoré patria ôsmim obchodným reťazcom pôsobiacim na území Slovenska. Sledovali 28 potravinárskych komodít, napríklad podiel mlieka a mliečnych výrobkov, mäsa, zeleniny a ovocia v surovom a čerstvom stave, chleba a pečiva, mlynských výrobkov, cukru, atď.... /viď príloha/

Výsledky monitoringu už niekoľko rokov jasne ukazujú, že zastúpenie agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR na pulloch obchodov je okolo 40 %, pričom výnimkou nebol ani rok 2016.

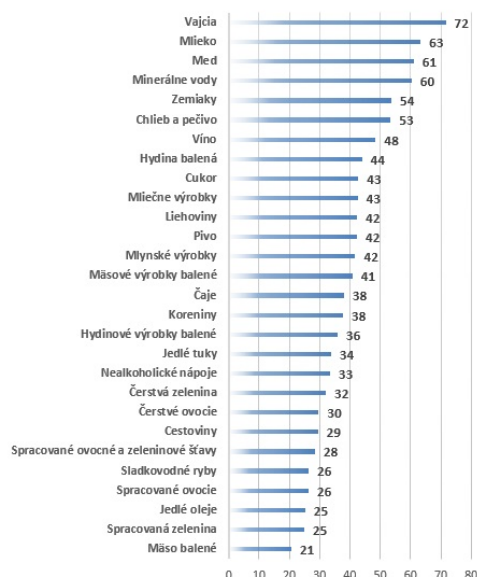
Zastúpenie agropotravinárskych výrobkov vyrobených na Slovensku v obchodných reťazcoch na území SR bolo v roku 2016 podľa vykonaného monitoringu SPPK na úrovni 39,91%.

Zo sledovaných potravinárskych komodít mali vlani najväčšie zastúpenie v obchodoch vajcia pochádzajúce zo slovenských chovov - 72%. Táto komodita si už štyri roky po sebe udržuje prvenstvo v množstve ponúkaných agropotravinárskych výrobkov vyrobených na Slovensku. Nasleduje mlieko so 63-percentným podielom za rok 2016, med - 61% podiel a minerálne vody - 60% podiel. Z ostatných sledovaných potravinárskych komodít vyrobených na Slovensku už ani jedna nepresiahla 60%.

Podiel slovenských výrobkov na pultoch OR

SLEDOVANÁ KOMODITA (%)

Zemiakov vypestovaných na Slovensku ponúkajú obchody len 54%, chleba a pečiva 53%. Čerstvé ovocie a zelenina vypestované na Slovensku predstavujú v obchodoch len tretinu celkového množstva, ešte menej cestoviny, sladkovodné ryby, oleje, ovocie a zelenina v spracovanom stave. Už tretí rok po sebe dopadlo najhoršie balené mäso. V obchodoch má len 21-percentné zastúpenie. /viď príloha/

Najviac patriotizmu v roku 2016 prejavila opäť spoločnosť COOP Jednota, ktorá ponúkala spotrebiteľom 59% agropotravinárskych výrobkov vyrobených na Slovensku. Nasledovala spoločnosť CBA (54%) a Hypernova (41%). Obchodné reťazce Billa a Tesco ich predávali v sledovanom období zhodne po 39%. 37% ponúkal Kaufland, 29% Metro a už tradične najmenej agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR má na svojich pultoch obchodný reťazec Lidl - 17% (oproti roku 2015 pokles o dve percentá). /viď príloha/

Ak porovnáваме kraje, tak najviac agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR ponúkajú obchodné reťazce nachádzajúce sa v Nitrianskom kraji (46%), najmenej ich nájdu zákazníci v Banskobystrickom kraji (36%). /viď príloha/

Mlieko a mliečne výrobky vyrobené na Slovensku

Osobitnou kategóriou prieskumu je zastúpenie mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených na Slovensku a to aj v kontexte masívnej mliečnej krízy, ktorú vlni negatívne pocítovali mliečni farmári. Kým v roku 2015 podľa prieskumu SPPK ponúkali obchodné reťazce 65% mlieka a 46% mliečnych výrobkov vyrobených v SR, vlni tento podiel klesol pri mlieku na 63% a pri mliečnych výrobkoch vyrobených v SR na 43%. /viď príloha/

Avizovaná ochota obchodných reťazcov spolupodieľať sa na riešení minuloročnej mliečnej krízy a ponúkať väčšie množstvo mlieka a mliečnych výrobkov práve od slovenských výrobcov sa teda v praxi vôbec nepotvrdila. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora pritom absolvovala začiatkom roka 2016 stretnutia so všetkými obchodnými reťazcami pôsobiacimi na území SR. Ich zástupcovia prisľúbili pomoc pri riešení mliečnej krízy aj prostredníctvom predaja väčšieho množstva

slovenského mlieka a mliečnych výrobkov či zorganizovania rôznych akciových týždňov zameraných na tieto produkty. Ochota však ostala len vo forme sľubov.

"Minuloročné stretnutia s obchodnými reťazcami sa niesli vo vysokom porozumení a hľadaní pomoci, aby domáce výrobky na domácom trhu počas mliečnej krízy nestratili svoju pozíciu. Výsledky prieskumu SPPK nám však ukazujú, že návrhy riešení nedospeli k želanému koncu. Pri konzumnom mlieku nám medziročne klesla produkcia o 33 mil. litrov, čo je 12% pokles v produkcii (porovnanie rokov 2015 a 2016) a export bol znížený o 27%. Ani zastúpenie mliečnych výrobkov nedopadlo dobre. Zaznamenali sme pokles medzi rokom 2015 a 2016 zo 46% na 43%. Pri jednotlivých druhoch výrobkov vidíme nepriaznivý vývoj - pri zrejúcich syroch pokles o 1%, rovnako aj pri tvarohu a jogurtoch," ilustroval novinárom situáciu na mliekarenskom trhu prezident Slovenského mliekarenského zväzu Stanislav Voskár.

Nadalej pretrváva mimoriadne nízke zastúpenie agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR na pultoch obchodných reťazcov pôsobiacich na území SR. Tento fakt nepriaznivo vplýva nielen na zamestnanosť v agropotravinárskom sektore, ale aj na jeho vývoj, rozvoj vidieka a počet jeho obyvateľov.

S necelými 40 % podielu agropotravinárskych výrobkov vyrobených v SR v obchodoch je Slovenská republika na chvoste krajín EÚ. V okolitých postkomunistických krajinách je zastúpenie domácich potravín medzi 70% až 80 % a v krajinách západnej Európy je to viac ako 80 %.

"Produkčný potenciál, ktorý na Slovensku máme, dostatočne nevyužívame. Sebestačnosť v 90. rokoch sme pritom mali v komoditách mierneho pásma. Dnes sme sa v rámci sebestačnosti dostali kdesi na úroveň 50%, čo je priam žalostné číslo," uviedol počas tlačovej besedy predseda SPPK Milan Semančík.

Pasívne saldo zahraničného obchodu s agropotravinárskymi výrobkami

Vysoký podiel zahraničných výrobkov v obchodoch súvisí aj s každoročným navyšovaním pasívneho salda zahraničného obchodu s agropotravinárskymi komoditami. Znamená to, že na Slovensko sa viac potravín a poľnohospodárskych komodít dováža, ako vyváža. Dokonca približne 60% dovozových agropotravinárskych výrobkov predstavujú tie, ktoré by sme si vedeli domácimi poľnohospodármi a potravinármi vyrobiť.

SPPK s veľkým znepokojením vníma negatívny vývoj zahraničného obchodu s agropotravinárskymi výrobkami. Pasívna obchodná bilancia sa nám od roku 1993 zvyšuje. V roku 2015 sme dosiahli záporné saldo na úrovni -1,096 mld. eur. Žiaľ, zmenu neprinesol ani rok 2016. Najnovšie štatistiky naznačujú, že pasívne saldo zahraničného obchodu za celý minulý rok bude 1,311 mld. eur. Najpesimistickejšie scenáre hovoria až o 1,4 mld. eur.

"Nie sme spokojní s vývojom zahraničného obchodu. Od roku 1993 máme záporné saldo s agrokoditami a naďalej stále rastie. Za rok 2016 ešte nemáme definitívne čísla, ale odhad hovorí o 1,3 - 1,4 mld. eur, čo sú priam hrozivé čísla. Pokiaľ bude zastúpenie domácich výrobkov v obchodoch 40%, tak sa to automaticky premieta do záporného salda s agrokoditami. Musíme sa vracať k tomu, aby sme doma vyrobili to, čo vieme, aby sme opäť dali príležitosť domácim poľnohospodárom a potravinárom. Približne 60% zo záporného salda sú totiž komodity mierneho pásma, Slovákmi nahraditeľné komodity," dodal predseda SPPK.

Riešenia

SPPK je presvedčená, že sledovanie podielu agropotravinárskych výrobkov vyrobených na Slovensku, upozorňovanie a tlak samosprávy na REÁLNE zvyšovanie ich zastúpenia na domácom trhu má obrovský význam z dôvodu zvýšenia potravinovej sebestačnosti krajiny, zvyšovania zamestnanosti, regionálneho rozvoja a zdravia domáceho obyvateľstva. Vyžaduje si to vytrvalé úsilie na všetkých frontoch, od komunikácie so spotrebiteľmi až po rokovania s jednotlivými obchodnými

systémami.

Návrhy SPPK:

- **Komunikácia s obchodnými reťazcami a prijatie účinných opatrení na riešenie problematiky tvorby cien v rámci celej potravinovej vertikály - spravodlivé prerozdelenie marží v potravinovom reťazci**
- **Výchova a vzdelávanie spotrebiteľa**

Dokumenty na stiahnutie

- [Prieskum zastúpenia slovenských výrobkov na pultoch obchodných reťazcov v roku 2016](#) (0.68 MB, PDF)
- [Podiel zastúpenia mlieka a mliečnych výrobkov](#) (0.35 MB, PDF)